

RÁÐSTEVNA

Landsfelag pensjónista skipaði leygardagin fyri eini ráðstevnu í samband við ársveitsluna. Hetta er triðja árið, at skipað verður fyri eini slíkar ráðstevnu. Evnið í ár var Norðurlenska vælferðarsamfelagið – og tey eldru í samfelagnum, og út við 300 fólk høvdu leitað sær í skúlaheimið í Marknagili til tiltakið.

Leif Olsen, sosialráðgevi í Almannaverkinum greiddi frá stuðulsmøguleikunum hjá pensjónistum, ið hava serliga trupul kor, og Arne Thorsteinsson, formaður í Landsfelag Pensjónista, dró saman um við einum fyrilestri um framtíðina hjá fólkapensjónini.

EINGIN STRAFFUR AT ENDA Á RØKTARHEIMI

Um fólk skulu liva sum longst í egnum heimi, mugu bæði fólkapensjónin og játtanin til heimahjálpin hækka, sigur Signar Dam, kommunulækni

Danjal av Rana

Signar Dam, kommunulækni á Tvøroyri, legði upp til kjak á ráðstevnuni, tá hann helt eina stutta røðu undir heitinum “Longst møgult í egnum heimi.”

Signar Dam spurdi, um tað veruliga man vera so, at øll ynskja at verða longst møgult í egnum heimi.

- Røktarheimstørvurin er ikki nøktaður á nakran

hátt, og so langt frá, segði Signar Dam. Hann sigur, at hann veit, at í Suðuroynni standa 112 fólk á bíðilista, og hann trýr ikki, at tørvurin er lutfalsliga minni aðrastaðni í landinum. Ásannandi, at nógv skriva seg á listan til røktarheimspláss í góðari tíð, so metir Signar Dam, at akutti tørvurin á røktarheimsplássum í Suðuroy er um 20 til 25 páss.

- Hetta eru fólk, ið ikki

kunnu búgva heima, sum eru so illa fyri, at heimahjálpin onga munagóða hjálp fær veitt.

- Eg veit ikki, hvør hevur funnið upp á “longst møgult í egnum heimi,” men eg hoyri, at hetta verður dúlga nýtt av politikarum, ið vilja spara pengar, men ikki hugsa um, hvat eitt tilíkt tilboð veruliga kostar, segði Signar Dam.

Signar Dam førði fram,

at tveir høvuðsfortreytir eru, fyri at eldri fólk skulu kunna verða verandi heima og kortini hava tað líka gott sum tey, sum búgva á røktarheimi. Hin fyrri fortreytin er, at ein hevur fíggarligt yvirskot. Signar Dam førði fram, at um ein veruliga ynskir, at fólk skulu búgva í egnum heimi longst møgult, so er neyðugt at hækka fólkapensjónina, so fólk hava ráð at búgva

Maður ella trøll

Ísakaldir vestanvindar hóttu við at forkoma Samhaldsfasta og fólkapensjónini, segði Arne Thorsteinsson, formaður í Landsfelag Pensjónista

Danjal av Rana

Arne Thorsteinsson, formaður í Landsfelag Pensjónista, hevði seinasta fyrilesturin á ráðstevnuni. Í tráð við huglagið á ráðstevnuni annars, gav Arne Thorsteinsson eina søgu-

liga frágreiðing um fólkapensjónina, undir heitinum “Fólkapensjónur ein rættur – ikki ein olmuska.”

Fyrilestrarhaldarin dróg linjurnar heilt aftur til 1584, tá ein fúti í Føroyum setti á stovn olmuskuveiting “til matte og husarme stakkar-

er.” Hann vísti á, at tað var sæð sum mannminskandi at taka við olmusku.

Seinni kom fátækra-tíggjundin. Fátækra-tíggjund var ein rættur, har ein fjórðingur av allari tíggjund skuldi latast til tey fátæku. Bóndarnir byrjaðu tó at hal-

da tíggjundini aftur, fyri at lata teimum fátæku hana sjálvir. Á hendan hátt kundu teir kúga tey fátæku, tó at fátækra-tíggjundin var ein rættur. Tey fátæku vóru skýrd biddarar, tá tey komu eftir tí, sum við lóg var teirra at fáa. Tíggjundin var

avtíkin í 1688.

Síðani kom ein skipan við uppgávufólki, har tann, sum átti nakað av jørð, kundi geva seg upp til onkran múgvandi, tá hann ikki longur orkaði at liv-bjarga sær. Tingbøkur vísa tó, at tað vóru ikki øll uppgávufólk, ið vóru eins við-farin.

Í 1767 verður fátækra-kassin settur á stovn, men hesin kundi einans nýttast til “grove lærreders indkøb i København for de fattiges nøgenheds skjul, som er det meste de behøver. Í 1855 kom so lov om fattigvæsenet på Færøerne í gildi. Tá kundu tey fátæku fáa pening, mat og klæði.

Samstundis fór ein onn-

ur broyting fram, fátækra-revsingin tók dik á seg. Í 1777 var sýtt fátækrafólki at giftast og í 1848 mistu tey, sum høvdu fingið fátækrahjálpið bæði valbæri go valrætt. Hendan orðing er eisini at finna í fyrstu froyysku stýrisskipanarlógini frá 1948, og hvarv ikki úr sosiallóggevuni fyrr enn í 1961.

Í 1891 kom lóg um alderdomsunderstøttelse í gildi í Danmark. Nú skiltu myndugleikarnir, at tað sum so ikki var tín egna skyld, at tú var vorðin gamal. Hetta bleiv í 1922 broytt til ellisrentu, meðan vit í Føroyum finga eina nýggja lóg um ellisrentu í 1949. Men rætt til ellisrentu høvdu bert tey,